

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

طرح درس کارآموزی بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده

سال تحصیلی: ۱۴۰۱-۱۴۰۰	
دانشکده: پرستاری و مامایی	مقطع تحصیلی: کارشناسی
نام درس: کارآموزی بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده	روز: - ساعت: -
نوع واحد: کارآموزی	تعداد واحد: ۲ واحد

شرح درس:

در طول این کارآموزی دانشجویان در جهت کسب توانایی در زمینه مشاوره مادر و خانواده، آموزش بهداشت و راهنمایی و کمک به مادر، خانواده و گروه های آسیب پذیر آماده می شوند.

هدف کلی :

دانشجو باید بتواند مهارت کافی در انجام مشاوره با مادر و خانواده، انجام آموزش بهداشت به مادر و خانواده و جامعه (آموزش فردی و یا گروهی)، انجام امور مربوط به معاینه مادران، انجام امور مربوط به معاینه کودکان ، راهنمایی و کمک به مادر و خانواده و گروه های آسیب

مدت کلاس: ۱۰۲ ساعت		مدرس:				
ردیف	اهداف اختصاصی	اهداف رفتاری	روش آموزش	نحوه ارزشیابی جلسه	تکلیف و مهلت ارائه و نمره	محتوای کمک آموزشی
۱	آشنایی با واحد بهداشت	- روزاول Skill Lab -مروری بر اهداف مرکز مهارت های بالینی - آشنایی با سطوح مختلف ارائه خدمات بهداشت و درمان در ایران -تعریف بهداشت باروری ، تنظیم خانواده و مادر و کودک، فلسفه ، اهداف و دامنه آن - مروری بر خدمات PHC و MCH و نقش ماما در آن	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش، کنفرانس Case report	امکانات موجود در بخش

۲	آشنایی با مبحث تنظیم خانواده	- برقراری رابطه مناسب درمانی - انجام معاینه فیزیکی بطور صحیح - شرح حال دقیق قاعدگی ماهیانه از لحاظ منظم بودن یا نامنظم بودن و سن منارک و روش پیشگیری از بارداری و - تشکیل پرونده برای مراجعه کنندگان جدید ۴ مورد	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش، کنفرانس Case report	امکانات موجود در بخش
۳	انجام پاپ اسمیر دهانه رحم	- ایجاد آمادگی روانی و جسمی برای معاینه دستگاه تناسلی - گرفتن شرح حال و پرسیدن سوالات و نکات لازم قبل از انجام پاپ اسمیر - توصیه به مثانه خالی - گذاشتن صحیح اسپکولوم - بررسی مخاط واژن و سرویکس - تشخیص ترشحات واژینال طبیعی از ترشحات غیر طبیعی - تشخیص ضایعات سرویکس - انجام صحیح نمونه برداری پاپ اسمیر ۵-۱۰ مورد - تکمیل صحیح فرم پاپ اسمیر - آموزش به بیمار در مورد پیگیری تست پاپ اسمیر - خواندن جواب اسمیر و تفسیر آن ۲ مورد	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	امکانات موجود در بخش
۴	مشاوره تنظیم خانواده	- مشاهده مشاوره تنظیم خانواده ۱ مورد - توضیح در مورد انواع روش مناسب تنظیم خانواده به مددجویان (انواع روش های فیزیولوژیک پیشگیری از بارداری مانند مقاربت منقطع، روش ریتم تقویمی و..... / روش های سدی پیشگیری از بارداری و روش های هورمونی) - ارائه مشاوره تنظیم خانواده ۲ مورد - ارائه مشاوره های لازم در صورت تغییر روش تنظیم خانواده	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	امکانات موجود در بخش

۵	ارایه انواع روش مناسب تنظیم خانواده	<ul style="list-style-type: none"> - انجام معاینات و درخواست آزمایشات مورد نیاز هر روش جلوگیری از بارداری - توجه به نحوه تجویز روش های پیشگیری از بارداری ، تداخلات دارویی ، اثر بر شیردهی - آشنایی با نحوه مصرف ، موارد مصرف ، عوارض هر روش پیشگیری از بارداری - ارایه انواع روش مناسب تنظیم خانواده به مددجویان شامل قرص خوراکی، کاندوم، آمپول، آی یو دی و از هر کدام حداقل ۵ مورد - مشخص کردن زمان مراجعه بعدی و ارائه مراقبت های پیگیری در هر روش 	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	امکانات موجود در بخش
۶	آشنایی با IUD	<ul style="list-style-type: none"> - انواع IUD را نام ببرد. - آشنایی با مکانیسم اثر IUD و عوارض جانبی آن - آشنایی با وسایل کارگذاری ای یو دی ، رعایت نکات استریلیته در هنگام کار گذاری - گذاشتن IUD 2-4 مورد - خارج کردن IUD 1 مورد 	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	امکانات موجود در بخش
۷	آموزش تنظیم خانواده	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش فردی یا گروهی و اداره کلاس های تنظیم خانواده (حداقل یک مورد) - تهیه پمفلت ، بوکلت یا پوستر آموزشی در تنظیم خانواده (۱ مورد) 	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	امکانات موجود در بخش
۸	بهداشت بلوغ	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش در مورد بهداشت دوران بلوغ - انجام مشاوره بهداشت بلوغ ۲ مورد 	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت،	امکانات موجود در بخش

		کنفرانس Case report	study			
امکانات موجود در بخش	- حضورمستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش در مورد بهداشت یائسگی در زمینه های مختلف مانند نیازهای تغذیه ای ، مشکلات شایع دوران یائسگی و .. - انجام مشاوره بهداشت یائسگی و ارائه راهکارهای درمانی مناسب مراجعه کننده جهت کاهش مشکلات دوران یائسگی 	بهداشت یائسگی	۹
امکانات موجود در بخش	- حضورمستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش در مورد بهداشت ازدواج - انجام مشاوره بهداشت ازدواج ۲ مورد - درخواست آزمایش های قبل ازدواج و توضیح به مراجعه کننده در مورد لزوم انجام آزمایش ها 	بهداشت ازدواج	۱۰
امکانات موجود در بخش	- حضورمستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با انواع ایمنی فعال و غیر فعال / طبیعی و غیر طبیعی - آشنایی با انواع واکسن ها ، مقدار و نوع و شیوه تجویز هر واکسن - رعایت زنجیره سرد در استفاده از واکسن ها - توجه به تاریخ انقضا واکسن ها - آشنایی با حلال واکسن ها و نحوه آماده سازی واکسن - به کارگیری اصول آسپتیک به هنگام انجام واکسیناسیون 	آشنایی با واکسیناسیون	۱۱
امکانات موجود در بخش	- حضورمستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case	<ul style="list-style-type: none"> - بکارگیری شیوه صحیح تجویز و تزریق واکسن ها - تشخیص موارد منع انجام واکسیناسیون - تشخیص و اجرای صحیح تفاوت در تجویز مقدار و نوع واکسن در کودکان و 	آشنایی با تزریق واکسن	۱۲

		Case report	study	بزرگسالان		
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - برنامه ریزی واکسیناسیون بر اساس راهنمای ایمن سازی کمیته کشوری - برنامه ریزی بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودک - برنامه ریزی بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را درست و به موقع آغاز نکرده است . 	برنامه ریزی واکسیناسیون	۱۳
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - تشکیل پرونده برای مراجعین جدید ، کودکان زیر ۵ سال (۳ مورد) - توزین وزن ، اندازه گیری قد و دور سر کودکان به نحو صحیح (۱۰ مورد) 	مراقبت کودکان زیر ۵ سال	۱۴
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - ترسیم درست منحنی رشد کودکان (۱۰ مورد) - برنامه ریزی برای فواصل مراجعه برای پایش بعدی رشد کودک (۱۰ مورد) - تشخیص انحرافات از رشد مناسب و پیگیری علت آن با انجام مصاحبه با مادر و دادن توصیه های لازم و احیانا ارجاع لازم به پزشک (۲ مورد) - بررسی رشد و تکامل کودک با توجه به سن کودک و تشخیص موارد غیر طبیعی تکامل کودک ، در صورت لزوم ارجاع به پزشک 	بررسی رشد کودکان زیر ۵ سال	۱۵
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش شیر دهی صحیح از پستان به مادر (۳مورد) - آموزش تغذیه تکمیلی تا یکسالگی (۲ مورد) و تا ۲ سالگی (۲ مورد) - آموزش تغذیه با شیر کمکی (۱ مورد) - آموزش تغذیه صحیح کودک بالای ۲ سال (۲ مورد) 	آموزش به مادر مراجعه کننده دارای کودک زیر ۵ سال	۱۶

		Case report	study	مورد) آموزش در مورد بهداشت دهان و دندان کودک و لزوم انجام معاینات دوره ای		
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- تشخیص بیماری های شایع کودکان - انجام برنامه مراقبتی برای این گروه از کودکان - ارائه آموزش به مادران ایت گروه از کودکان - (اسهال ۱ مورد، بیماری تنفسی ۱ مورد، تب ۱ مورد، برفک ۱ مورد، افت قند خون ۱ مورد)	آشنایی با بیماری های شایع کودکان زیر ۵ سال	۱۷
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- تشکیل پرونده برای مراجعه کنندگان جدید ۲ مورد - اندازه گیری قد، وزن ، فشار خون ۵ مورد - انجام معاینات فیزیکی و مانور لئوپولد ۵ مورد - کنترل صدای قلب جنین ۵ مورد - کنترل علایم حیاتی مادر ۵ مورد - برنامه ریزی برای فواصل مراجعه ۵ مورد	مراقبت از مادر باردار	۱۸
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- در خواست انجام آزمایشات روتین بارداری ۵ مورد - درخواست انجام سونوگرافی ۱-۲ مورد	پیگیری روتین مادر باردار	۱۹
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- آموزش به مادر باردار در مورد مراقبت از خود در موضوعات مختلف : تغذیه ، خواب، استراحت و بهداشت فردی و روابط جنسی ۲ مورد - آموزش علایم خطر و تمرینات و ورزش های بارداری ۲ مورد - آموزش های بعد از زایمان ۲ مورد - آموزش گروهی برای مادران با موضوعات مربوط به آموزش های بارداری و بعد از	آموزش به مادر باردار	۲۰

				زایمان ۱-۲ مورد		
۲۱	حاملگی های پرخطر در مادران باردار	<ul style="list-style-type: none"> - تشخیص حاملگی های پرخطر و آموزش موارد خطر و ارجاع و پیگیری آن - غربالگری مادران پرخطر و ارجاع به پزشک متخصص یا بیمارستان ۱-۲ مورد 	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report 	امکانات موجود در بخش
۲۲	معاینات مادر باردار	<ul style="list-style-type: none"> - توجه و معاینه در مورد بهداشت دهان و دندان زن باردار و ارجاع به دندانپزشک در موارد لازم ۲ مورد - معاینه پستان و بررسی آن جهت آمادگی برای شیردهی ۱ مورد 	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report 	امکانات موجود در بخش
۲۳	واکسیناسیون مادر باردار	<p>راهنمایی در مورد انجام واکسیناسیون کزاز ۲ مورد</p> <p>انجام واکسیناسیون مادر باردار</p> <p>توضیح در مورد انواع واکسیناسیون در دوران بارداری و در مواقع سفر به مناطق با بیماری های اندمیک</p> <p>توضیح و مشاوره در مورد انجام واکسیناسیون</p>	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report 	امکانات موجود در بخش
۲۴	کنفرانس	شرکت در جلسات پرسش و پاسخ روزانه و کنفرانس های بخش بهداشت	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی	<ul style="list-style-type: none"> - حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، 	امکانات موجود در بخش

		کنفرانس Case report	Case study			
--	--	------------------------	---------------	--	--	--

تقویم ترمیک کارآموزی بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده

جلسات	فهرست مطالب	تاریخ ارائه	ساعت ارائه	ارائه دهنده
۱	آشنایی با واحد بهداشت			
۲	آشنایی با مبحث تنظیم خانواده			
۳	انجام پاپ اسمیر دهانه رحم			
۴	مشاوره تنظیم خانواده			
۵	ارایه انواع روش مناسب تنظیم خانواده			
۶	آشنایی با IUD			
۷	آموزش تنظیم خانواده			
۸	بهداشت بلوغ			
۹	بهداشت یائسگی			
۱۰	بهداشت ازدواج			
۱۱	آشنایی با واکسیناسیون			
۱۲	آشنایی با تزریق واکسن			
۱۳	برنامه ریزی واکسیناسیون			
۱۴	مراقبت کودکان زیر ۵ سال			
۱۵	بررسی رشد کودکان زیر ۵ سال			
۱۶	آموزش به مادر مراجعه کننده دارای کودک زیر ۵ سال			
۱۷	آشنایی با بیماری های شایع کودکان زیر ۵ سال			
۱۸	مراقبت از مادر باردار			
۱۹	پیگیری روتین مادر باردار			
۲۰	آموزش به مادر باردار			
۲۱	حاملگی های پرخطر در مادران باردار			
۲۲	معاینات مادر باردار			
۲۳	واکسیناسیون مادر باردار			
۲۴	کنفرانس			

❖ نحوه ارزشیابی

- تکمیل لاگ بوک
- معرفی یک بیمار با مشکلات بهداشت باروری ، تنظیم خانواده و بهداشت مادر و کودک و انجام مشاوره (case presentation and consult)
- کنفرانس بالینی
- امتحان پایان دوره

❖ نحوه محاسبه نمره کل

۲ نمره	حضور بموقع وفعال در طی دوره
۲ نمره	ارائه کنفرانس و پاسخ صحیح به سوالات در طی دوره
۴ نمره	ارائه دقیق شرح حال مشکلات بهداشت مادر ، کودک ، نوزاد و..... علائم بیماری و آزمایشات بیماری و نحوه پی گیری و درمان
۸ نمره	انجام تست پاپ اسمیر ، کارگذاری IUD / واکسیناسیون و... مشاوره تنظیم خانواده/ مشاوره ازدواج / بلوغ / یائسگی /
۴ نمره	تهیه پمفلت آموزشی و آموزش به بیمار در حیطه های مختلف بهداشت
20 نمره	جمع نمرات

❖ فهرست منابع:

۱- بهداشت مادر و کودک ، پروانه رضا سلطانی و سوسن پارسای ، انتشارات سنجش ، آخرین چاپ

- ۲- اندوکرینولوژی بالینی زنان و نازایی اسپروف، آخرین چاپ
- ۳- منابع مربوط به دروس بهداشت ۱ و ۲ و ۳ و اصول تغذیه و تغذیه درمانی مادر و کودک ، آخرین چاپ
- ۴- مراقبت ادغام یافته کودک سالم (ویژه غیر پزشک) ، وزارت بهداشت ، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده ، اداره کودکان .
۵. مراقبت ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی)، وزارت بهداشت ، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده ، اداره مادران .
۶. آخرین پروتکل های وزارت بهداشت در خصوص بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده ، گروه های آسیب پذیر و واکسیناسیون
۷. سایر منابع معتبر